

նրան լրագրութեան մէջ ամենայն իրաւամբ առաջին տեղին գրաւած է: Այս մասին յառաջ բերելիք իւր ազայի մահուան առթիւ Մարտի 1879 թ. մին 2290 թուոյն խմբագրականը: «Անոր» որ Վարդան Պէնտապէն անձամբ ճանչելու առիթն ունեցած կամ Մէնտապէն հաշիւի եւ յետոյ թերեւորեւ եփեւորէ մէջ, որոց խմբագրապետն էր, գրած համայնից յօդուածներն կարդացած են, դիւրաւ կը հասկնան թէ Օսմանեան լրագրութիւնը մեծ կորուստ մը կ'ընէ Վարդան Պէնտապէնի մահովն:

... Վերջապէս Յ. Վարդան Պէնտապէն այն նշանաւոր անձնաւորն էր, որոց տեղը բաց կը մնայ. հետեւաբար իւր մահն անդամանելի կորուստ մ'է Օսմանեան խմբագրութեան համար, որոյ մէջ —

Յ. Վարդան Փաշայի իւր ազգին համար մասնաւոր անխնայ օգնութիւններն կարելի չէ հասնարագրել, եւ ոչ ազգին յառաջագործութեանը համար ցուցած քանքն ու եռանդը: Վկայ են ստոր 17 տարի իւր խմբագրապետութեամբ հրատարակուած Մէնտապէն հաշիւի լրագրոյ էջերը վարդաբոյր բազմաթիւ յօդուածներն ու խորհրդածութիւններն, որոնք ազգին բարոյական եւ կրթական յառաջգործութիւնը կը գիտեն, եւ այլ բազմաթիւ երկասիրութիւնք ու թարգմանութիւնք, որոնց մէջ իբրեւ «գլուխ գործոց» կը փայլէ Նաբոկոնտ Ա. ի պատմութեան բազմահատոր ստուգ գործըը հայատառ տաճկերէն լեզուաւ, որուն ամէն կողմանէ գտած ընդունելութիւնը մեծ գրուատիք է Վսեմ. հիւնասկին: — Երկու լրագրոյն գաղարմանն են տես կը գրէր Վարդան

Փաշա ուրիշ թերթերու մէջ, մինչեւ որ դարձեալ իւր խմբագրապետութեամբն սկսաւ հրատարակուել թերթնաւ եփեւոր լրագրին: Այս թերթին մէջ անխնայ կը գրէր աշխարհ գիտնականն ցերեւորեան եւ Ազգին յառաջագործութեան վրայ՝ առաջարկելով խոհմասան միջոցներ. եւ ապագայ դէպքերուն վրայ այնպիսի հետաւետութեամբ խոսած է, որ սուգաւ գարմանք կը պատճառէր գիպաց պատահելն վերջն ընթերցողին:

ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆ ՓԱՇԱ

մը գիտեիր ալ բրած է իւր փորձերովը:

Այսպէս անխնայ կը շարունակէր Յ. Վարդան Փաշա, երբ յամին 1879 Մարտ 28ին կուրծքի անխուսափելի հիւանդութիւն մը, որմէ երկայն տառնէ ի վեր կը տանջուէր, 64 տարուան հասակին մէջ խնցր զինք իւր արգիւնակից գործունէութեան ասպարիզէն, ի խոր սուգ համակելով համայն ազգն ու Պետութիւնը:

Հ. Գ. Գ.